

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LII. — Izdan in razposlan 27. dne marca 1918.

Vsebina: (Št. 108 in 109). 108. Zakon o izbrisu obsodbe. — 109. Zakon o odškodovanju neopravičeno obsojenih oseb.

108.

Zakon z dne 21. marca 1918. l.

o izbrisu obsodbe.

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora zaukazujem tako:

§ 1.

(1) Poprej sodno neomadeževanemu obsojencu se dovoli izbris obsodbe, ako je po močeh poravnal z dejanjem povzročeno škodo in do preteka določenega roka ni bil vnovič obsojen.

(2) Toda prejšnja ali poznejša obsodba zaradi pregreška ali prestopka ne nasprotuje izbrisu, ako je kaznivo dejanje, katerega se tiče obsodba, po okolišnih malenkostno in ne sloni na nečastnem mišljenju.

(3) Izbris obsodbe je izključen, ako se glasi razsodba na strožjo kazen nego enoletno kazen na svobodi, razen ako spada kaznivo dejanje med hudodelstva, našeta v drugem odstavku § 6 zakona z dne 15. novembra 1867. l. (drž. zak. št. 131).

§ 2.

(1) Rok znaša:

1. petnajst let, ako se je izreklo, da je obsojenec kriv hudodelstva, razen ako spada hudodelstvo med hudodelstva, našeta v drugem od-

stavku § 6 zakona z dne 15. novembra 1867. l. (drž. zak. št. 131);

2. deset let, ako je bil obsojen zaradi katerega izmed hudodelstev, naštetih v drugem odstavku § 6 zakona z dne 15. novembra 1867. l. (drž. zak. št. 131), ali na zaporno kazen, prese-gajočo šest mesecev;

3. pet let v vseh ostalih primerih.

(2) Rok se začne, čim je kazen izvršena ali z milostjo odpuščena.

(3) Časa, v katerem se kdo drži v zaprtem zavodu, ni vračunjati v rok.

§ 3.

Ako je obsodba izbrisana, velja obsojenec odslej za sodno neomadeževanega, kolikor temu ne nasprotuje druga še neizbrisana obsodba. Oproščen je dolžnosti navesti obsodbo, ako je vprašan na sodišču ali na drugem oblastvu. Pravice tretjih oseb, ki se opirajo na obsodbo, ostanejo neizpremenjene.

§ 4.

(1) Izbris obsodbe je zaznamovati v kazenskem spisu, v kazenskem listu urada za kazenski vpisnik in v zabeležki upravnih oblastev. Izbrisana obsodba se ne sme vzprejemati v odpravke kazenskega lista ali v izpričevala o glasu, niti se ne sme kakorkoli drugače poočitovati v njih.

(2) Ako je na kazenskem listu le ena sama obsodba in ako se sodba ne glasi na strožjo kazen nego enoletno kazen na svobodi, ni več vzprejemati te obsodbe, tudi ne da bi se bila izbrisala, v odpravke kazenskega lista in izpričevala o glasu, ako je izza izvršitve kazni ali izza pomiloščenja minulo petnajst let.

§ 5.

(1) O izbrisu obsodbe odloči zorno sodišče, ki je odločilo na prvi stopnji ali v čigar okolišju je okrajno sodišče, ki je odločilo na prvi stopnji.

(2) Državni pravdnik mora ukreniti potrebne poizvedbe o prošnji obsojenca prav na tistem in ravna je tako, da čast obsojenca kolikor mogoče malo trpi. Ako zve iz drugega povoda za dejanstva, ki morejo osnovati izbris obsodbe — ne da bi bilo treba nadaljnjih poizvedb —, mora uradoma predlagati izbris.

(3) Sodišče odloči v nejavni seji s sklepom, zaslišavši državnega pravdnika. Ako smatra sodišče, da se škoda še ni po močeh poravnala, mora obsojencu pred odločbo naznaniti znesek, ki ga je še povrniti, in za položbo določiti primeren rok. Zoper odločbo ima obsojenec in državni pravdnik pravico pritožbe. Vložiti jo je v treh dneh in ima odloživo moč.

§ 6.

V primerih, ki v zakonu niso omenjeni, more le cesar zaukazati izbris obsodbe.

§ 7.

Ta zakon dobi moč z dnem razglasitve.

§ 8.

Izvršiti zakon je poverjeno pravosodnemu ministru in ministru za notranje stvari.

V Badnu, 21. dne marca 1918. l.

Karol s. r.

Seidler s. r.

Toggenburg s. r.

Schauer s. r.

109.

Zakon z dne 21. marca 1918. l.

o odškodovanju neopravičeno obsojenih oseb.

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora zaukazujem tako:

§ 1.

(1) Kogar je civilno kazensko sodišče pravno-močno obsodilo zaradi kaznivega dejanja, ki ga je preganjati po kazenskem pravdnem redu, more, ako se po obnovitvi kazenskega postopanja postopanje ustavi ali obtožba končnoveljavno zavrne, nadalje, ako se dodatno oprosti ali po milejšem kazenskem zakonu obsodi na manjšo kazen, zahtevati od države primerno odškodnino za imovinsko-pravno škodo, ki ga je zadela z neopravičeno obsodbo.

(2) Zahteva je nedopustna, ako je obsojenec nalašč povzročil neopravičeno obsodbo ali iz velike nemarnosti ni vgovarjal zoper sodbo, izrečeno v njegovi odsotnosti.

(3) Odločbo, ki osnuje zahtevo (odstavek 1), je vročiti obsojencu samemu. Obsojenca je hkratu poučiti o določilih §§ 3 in 4.

§ 2.

(1) Zahteva odškodnine se ne more zadeti z izvršilnimi ali zavarovalnimi naredbami, razen v prid terjatvi po dajanju zakonitega preživitka. Kolikor so izvršilne in zavarovalne naredbe izključene, je tudi vsako razpolaganje upravičenca samega z odstopom, nakazom, zastavbo ali z drugim pravnim pravilom brez pravnega učinka.

(2) Po predpisih tega zakona stavljena zahteva preide na dediče, ako jo je pravosodni minister pripoznal ali ako je tožba že vložena.

(3) Razen tega primera morejo po obsojenčevi smrti njegov zakonski drug, otroci in roditelji uveljavljati zahtevo le toliko, kolikor so z neopravičeno obsodbo izgubili preživitek, ki jim ga je dolgoval obsojenec.

§ 3.

Stranka mora najprej pozvati državo, naj prostovoljno pripozna njene zahteve. Poziv je poslati, sicer se izgubi pravica, pravosodnemu

ministru v treh mesecih po vročitvi odločbe, ki osnuje pravico in ki je opremljena s podučilom po § 1, odstavek 3. Ako stranka ne prejme v treh mesecih izjave o svoji zahtevi ali ako se odškodnina docela ali deloma odreče, more ne pripoznano zahtevo uveljavljati s tožbo zoper državo.

§ 4.

Pravica zahtevati odškodbo zastara v treh mesecih od dne, katerega se vroči odklanjajoča izjava pravosodnega ministra stranki sami ali poteče trimesečni rok za izjavo (§ 3).

§ 5.

(1) Za odločbo o tožbi je pristojno višje deželno sodišče, ki je nadrejeno sodišču, ki je nazadnje sodilo na prvi stopnji. Na nepristojnem višjem deželnem sodišču vloženo tožbo je uradoma odstopiti pristojnemu sodišču.

(2) Višje deželno sodišče odloča v senatu, ki je sestavljen iz predsednika in dveh udov.

§ 6.

Na postopanje se uporabljajo določila civilnega pravnega reda s premembo, da veljajo za postopanje na višjem deželnem sodišču predpisi drugega dela, za prizivno postopanje na Vrhovnem sodišču pa predpisi prvega oddelka četrtega dela civilnega pravnega reda.

§ 7.

Razprave v stvareh, uravnanih s tem zakonom, in vse vloge in odločbe, ki se tičejo take stvari, so pristojbin in poštne prosti.

§ 8.

(1) §§ 1 do 7 je uporabljati s premembami, navedenimi v drugem odstavku, tudi na civilne

osebe, ki jih je neopravičeno obsodilo vojaško sodišče, ako se to, da so se postavile pod vojaško kazensko sodstvo, opira na ukaz vsega ministrstva, ki je bil izdan na podstavi § 14 vojaškega kazenskega pravnega reda za deželno brambo, ali na cesarska ukaza z dne 25. julija 1914. l. (drž. zak. št. 156) in z dne 4. novembra 1914. l. (drž. zak. št. 307) ali na zakonito določilo, ki postavlja civilne osebe pod vojaško kazensko sodstvo, ker mirujejo civilna kazenska sodišča.

(2) Poziv na prostovoljno pripoznavo je poslati ministru za deželno bran. Za odločbo o tožbi je pristojno višje deželno sodišče, v čigar okolišu ima obsojenec ali v primerih § 2, odstavek 2 in 3, upravičenec ob vložbi tožbe svoje redno stanovanjsko ali stalno bivališče.

§ 9.

Ta zakon dobi moč dne, katerega se razglasi. Uporabljati ga je tudi na razzodbe, ki so se izrekle pred tem dnem, na razzodbe civilnih kazenskih sodišč pa le tedaj, ako je odločba, ki osnuje zahtevo (§ 1, odstavek 1) postala pravnomočna po dnevu razglasitve tega zakona. Postopanje se ravna vedno po tem zakonu, ako se zahteva še ni stavila na državnem sodišču. V ostalem izgubi moč zakon z dne 16. marca 1892. l. (drž. zak. št. 64).

§ 10.

Izvrševati ta zakon je poverjeno pravosodnemu ministru in ministru za deželno bran.

V Badnu, 21. dne marca 1918. l.

Karol s. r.

Seidler s. r.

Schauer s. r.

Czapp s. r.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru,

izhaja v založbi c. kr. dvorne in državne tiskarne na Dunaju, I. okraj, Seilerstätte št. 24, tudi v letu 1918. v nemškem, češkem, italijanskem, hrvaškem, poljskem, rumunskem, slovenskem in ukrajskem jeziku.

Naročnina za celi letnik 1918 državnega zakonika v vsaki teh osmerih izdaj znaša za en izvod — bodisi, da se hodi ponj ali da se ta izvod pošilja poštne prosto — 10 K.

Naročevali je treba v založbi c. kr. dvorne in državne tiskarne na Dunaju, I. okraj, Seilerstätte št. 24, kjer se dobivajo tudi posamezni letniki in posamezni kosi državnega zakonika.

Ker se državni zakonik naročnikom oddaja, oziroma pošilja le, če se je plačala letna naročnina zanj, je ob enem z naročbo plačati tudi zanjo pripadajoči znesek; da se more hitro in brez pritožb vročevati po c. kr. pošti, je poleg natančnega naslova stanovanja povedati tudi dotični poštni dostavni okraj.

Posamezni letniki nemške izdaje se dobivajo:

Letnik 1849. za .	5 K 04 h	Letnik 1867. za .	4 K 80 h	Letnik 1885. za .	4 K 32 h	Letnik 1903. za .	10 K 80 h
1850.	12 „ 60 „	1868.	4 „ 80 „	1886.	5 „ 52 „	1904.	6 „ — „
1851.	3 „ 12 „	1869.	7 „ 20 „	1887.	6 „ — „	1905.	7 „ 20 „
1852.	6 „ 24 „	1870.	3 „ 36 „	1888.	10 „ 08 „	1906.	14 „ 40 „
1853.	7 „ 56 „	1871.	4 „ 80 „	1889.	7 „ 20 „	1907.	15 „ 60 „
1854.	10 „ 08 „	1872.	7 „ 68 „	1890.	6 „ 48 „	1908.	10 „ 80 „
1855.	5 „ 64 „	1873.	7 „ 92 „	1891.	7 „ 20 „	1909.	10 „ 20 „
1856.	5 „ 88 „	1874.	5 „ 52 „	1892.	12 „ — „	1910.	10 „ 08 „
1857.	6 „ 84 „	1875.	4 „ 80 „	1893.	7 „ 20 „	1911.	8 „ 40 „
1858.	5 „ 76 „	1876.	3 „ 60 „	1894.	7 „ 20 „	1912.	15 „ — „
1859.	4 „ 80 „	1877.	2 „ 40 „	1895.	8 „ 40 „	1913.	11 „ 40 „
1860.	4 „ 08 „	1878.	5 „ 52 „	1896.	8 „ 40 „	1914.	18 „ — „
1861.	3 „ 60 „	1879.	5 „ 52 „	1897.	18 „ — „	1915.	14 „ 04 „
1862.	3 „ 36 „	1880.	5 „ 28 „	1898.	7 „ 20 „	1916.	15 „ 24 „
1863.	3 „ 36 „	1881.	5 „ 28 „	1899.	12 „ — „	1917.	18 „ 30 „
1864.	3 „ 36 „	1882.	7 „ 20 „	1900.	8 „ 40 „		
1865.	4 „ 80 „	1883.	6 „ — „	1901.	7 „ 20 „		
1866.	5 „ 28 „	1884.	6 „ — „	1902.	9 „ — „		

Posamezni letniki v drugih sedmerih jezikih počenši z l. 1870. se dobivajo po istih cenah kakor nemška izdaja.

Ako se naroči vsaj 10, toda poljubnih celotnih letnikov državnega zakonika naenkrat, se dovoli 20% popusta, ako se naroči vsaj 25, toda poljubnih celotnih letnikov državnega zakonika naenkrat, 25% popusta, in ako se naroči vsaj 35, toda poljubnih celotnih letnikov državnega zakonika naenkrat, 30% popusta.

NB. Tisti kosi državnega zakonika nemške izdaje, ki naročniku sploh niso došli ali pa so mu došli nedostatni, naj se reklamirajo najdalje v štirih tednih potem, ko so izšli, kosi nenemških izdaj pa najdalje v šestih tednih po izdaji kazal in naslovnega lista k posameznim izdajam naravnost v c. kr. dvorni in državni tiskarni na Dunaju, III. okraj, Rennweg št. 16.

Kadar poteče ta rok, se bodo kosi državnega zakonika izročevali brez izjeme le proti plačilu prodajne cene ($\frac{1}{4}$ pole = 2 strani po 4 h).

Ker so v nemški izdaji vsi letniki od l. 1849. naprej in v izdajah ostalih sedmerih jezikov vsi letniki od leta 1870. naprej povsem popolnjeni, se dobiva ne le vsak posamezni letnik za zgoraj omenjeno prodajno ceno, ampak tudi vsak posamezni kos vseh teh letnikov za prodajno ceno ($\frac{1}{4}$ pole = 2 strani po 4 h) iz zaloge c. kr. dvorne in državne tiskarne na Dunaju, I. okraj, Seilerstätte št. 24; s tem je vsakemu moči dopolniti nedostatne (pomanjkljive) letnike ter si liste urediti po stvarinah.